

կուռնտառայ մէջ եւ Օրինգոյի գետակղզեաց վրայ կը բուսին: Ծառաստան կուռնելան պատճառն այն է՝ որ ծառերն իւր արմատովն ու սոսե-րովն կը պատեն եւ սեղմով կը լրացնեն: Գլխառ-բարար արմատները թշնամին է գելարներն: Դաի արմատներն գազաթիւր կը բուսին եւ անմղ տունկ մը կ'երեւայ, բայց սակաւ իւր արմատները վար կ'աճանէ, որոնք կամայ կ'որոշէ իր ստաւարանն եւ կը պատեն զարմուկներն, այս արմատներն նոր սոսերն ալ ի վեր կ'արմատակոխ որոնք կը պատասան զարմուկներն, եւ այնպէս կը պնդեն: Իր հիւթը չի կրնար ծառին օգտոյ հետ հաղորդակցութիւն ու-նենալ, որով ծառը կը շրջաւ: Մի միայն արմա-նելոյ տեսակ մը (կուպուսիկեան արմատնի, coper-nica Tectorum) կրնայ դէմ գնել գելարներն, իւր քարի պէս կարծր կ'ընեն, որ նման գելարներն պատասաճըր կը ծախեցնեն:

ԹՈՒՆԱՐԱՐԱՅՈՒՆ:

Դոր կրանտա թանաքարոյ (Coriaria thy-mifolia) անուամբ ստեղծ մը կայ, որուն հայն աը-դեն թանաք է եւ պէտք չունի պատրաստելու: Գրեթէ Դաի կարմրագոյն կ'ըլլան, բայց քանի մը ժամ վերջ խիտ սեւի կը փոխուին: Այս թանաքը երկաթ ազոյն կամ գրչածայրը չի ժանդատը ա-վրական թանաքներուն պէս: Այս թանաքաւ գրուած թուղթ մը ծովու ջրոյ մէջ թափախելու ըլլայ, գրերն որչէ եւ անշէջ կը մնան:

ԶԻՄԵՆԵԱՆ ԻՆՈՒՐ

Հաւիթ չէ մը: Ընտանեկան կենաց մէջ ընկե-րութիւն մը զարմացընել ընտելեան երեւոյթ-ներով՝ օգտակար եւ հրաշարիչ է: Օրինակի հա-մար, եթէ ապակեայ (լաւայնի է՝ բաց կանանչ) նրբալիջ չէ մը մէջ մեծ եւ ամբողջ հաւիթ մը ջրոյ երեսին վրայ ընկերութեան մ'առջեւ դնես, անտարակոյս շատերը պիտի զարմանան եւ գլուխ պիտի ծախեցնեն, թէ ինչպէս կարելի եղած է հաւիթը չլինել եւ ապաստիկ եւ քառապատիկ նեղ վզէն ներս մտցնել: Բողո իրենք մտածեն, եւ շինջ գնեն: Իր չլլայ թէ կորած կամ կպցուած ըլլայ: Բայց դուռն որ հիմայ կերպը պիտի սորվես, չլլայ թէ անմիջապէս իրենց մէկնես:

Աւ զորաւոր գինեւր քաջաց եւ մէջ թարմ հաւիթ մը մզէ, եւ թող որ այնչափ ստեն կենայ, մինչեւ որ մմի պէս կախնայ, եւ կարող ըլլաս ու-ղածիդ չափ քառակցնել եւ երկնցնել: Դորի մի-ջոյին առ նրբալիջ չէ մը եւ մինչեւ կէս օժա-ռաքանա՝ միտրալուր (lessive caustique) լեցուր, անոր վրայ կամայ կամայ ջուր լեցուր, մինչեւ որ չիջ քառական լեցուր: Եւստի հետեւ հաւիթը զգաւ-շուժեամբ շինք բերնէն ներս մղէ: Եւ եւ ջրոյ վրայ, որ միտրալայն երեսը կը կենայ, իւր բնական մեւը կ'առնու: Եւ ծորելոյն երեսը կը լողայ: Բայց չլլայ թէ չիջ ցնցես:

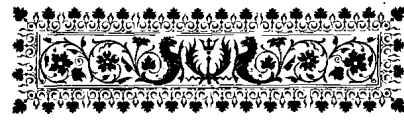
Հընչի ելիւթ: Երկաթի կտորի վրայ ծակ մը բայց, մէջ քափուրի (campfire, բեֆֆէ) երկայն կտոր մը տեղադր եւ իրակ տուր: Տեսնալը կը կարծէ՝ որ երկաթն հրաշէկ եղած է:

Կընէ լեյս յափփ: Աւ գաւաթ մը, մէջ քիչ մը քլորատ թու կաղի (chlorate de potasse) եւ փղերիկ կտոր մը փոսփոր (phosphore) նետ, վրան պող ջուր լեցուր: Աւ ապակեղ փղերիկ խողովակ մը, միւս ծծմբոյ թթուի (acide sulfurique) մէջ, մատով խողովակին վերի բեկարը գոցէ՝ որ թթուն մէջ մնայ, բայց զգուշացիր մարմնոյդ չդպչի: Մատը խողովակին վրայ ծննելով՝ խողովակը թթունէն հանէ եւ պատրաստած գաւաթիդ մինչեւ յատակն իջցուր: Մատը վերցնելուդ պէս՝ գաւաթին յա-տակին վրայ կրակ կ'տեսնես:

Հըրաւաւ շարբաւ: Մեծ սկաւառակի մը մէջ 150 կրամ ջուր լեցուր, վրան զգուշութեամբ աւելցուր 20 կրամ ծծմբոյ թթու, լեցուր մէջ 15 կրամ գինիի փոշի, եւ ուռի (պէշեւ) չափ փոս-փորի կտոր մը նետ մէջ: Անմիջապէս կարի փոշի-ներ կ'սկսին վեր ելնել: ջրոյ երեսը կը սկսի լաւ-սաւորուիլ եւ այլով եւ յատակէն կայծեր եւ շան-թեր վեր կը սլանան սատկութեամբ: Մի վրիժար հրդեհի վտանգ մը չկայ, բաւական որ քիչ մը զգուշութիւն ընես:

Ջայ կոյ կոյ: Զբալիք մեծ սկաւառակի մը մէջ մեծատառ աւաղի չափ ծծուած քափուր ցանէ: Քափուրի հատիկներն ջրոյ երեսին վրայ կը սկսին շրջաններ ընել: Երկաթով արագ արագ կը դառնան, քիչ մ'եռոք կը յագնին, եւ քանի մը բողբէ մէջ կաքաւ կը վերջանայ:

Այս ամէն քիմիական իրերն ոչինչ գնով կրնան գեղալամաններու քով գտնել:

ՔՐԷԼԷԷԷԷԷ ՏԵՍԻԷԷԷԷԷ

Վիեննա, 28 Դեկտեմբերի 1889:

Նոր տարւոյս սկզբնաւորութեամբը կը փակենք Հանդիսիս քաղաքական տե-սութեան երրորդ տարին:

Ունեցանք այդ այս երրորդ տարւան շրջանին մէջ եւս աղմկալից ամիսներ, սակայն ամէնի ալ անոխաս սասնցան ան-ցան եւրոպայի քաղաքականութեան վրայ առանց փորձիկ փոփոխութիւն մը յառաջ բերելու:

Ըստ այժմեան դրութեան՝ եւրոպայի վիճակն յնդիշատն ուկառով խաղա-րական է. միայն մտադրութեան արժա-նին այս է, որ տոյն իրաց վիճակն առ այժմ՝ պարպանել տուող տեղութեանց զինեալ գորութիւնն է. բայց թէ այս զի-նեալ զորութեան պարպականութեան տե-րութիւնը ցորչափ պիտի դիմանան, եւ թէ հանդերձ այսու եւրոպայի վիճակը

ցորձափ այժմեան դրութեան մէջ պիտի մնայ, այս խնդրոց պատասխանը ժամանակը մեզի ցիտի տայ:

Աւստրիոյ խորհրդանոցը Դեկտեմբեր ամսոյն մէջ մեծ քանակութիւն մը տեղի ունեցաւ: Ազատամիտ կուսակցութիւնն Պոնմիոյ զաւտածողութիւն մէջ համղիպած դէպքերն առիթ առնելով ամենայն ստատկութեամբ Դաաֆէ կոմիտի դէմ յարձակում քրաւ: Պոնմիացի արմատական կուսակցութիւնը զաւտածողութիւն մէջ առաջարկութիւն քրած էր, որ զաւտածողութիւն պոնմիացի ազգին փափաքն յայտնէ Կայսեր ու խնդրէ որ Կայսրն ըստ իրաւանց պոնմիական ազգին Փրակի մէջ թազաւոր պատկուի: Թէ եւ այլն առաջարկութիւնը զաւտածողութիւն մէջ իրքեւ առ ժամանակատեմ հրնդոնուեցաւ, սակայն եւ այնպէս գերմանական ազատամիտ կուսակցութիւնը նոյնն ուզեց յօգուտ գործածել, եւ Դաաֆէ կոմիտի քաղաքագիտութիւնը պախարակել, իբրեւ թէ իւր բռնած քաղաքականութեամբն զԱւստրիա կը կործանէ եւ ըլլոր Եւրոպայի առջեւ անպատեղ կ'ընէ: Դաաֆէ Կոմիտի իւր բնածին ճարտար քաղաքականութեամբն ազատամիտ կուսակցութեան երեսն զարկաւ, թէ իրենց հանած աղմուկն ուրիշ նպատակ չունի, եթէ ոչ պաշտօնարանին անունն ժողովրդեան առջեւ նուաստացընել, անտեղի կասկածներ ոչ միայն Աւստրիոյ՝ այլ եւ Եւրոպայի մէջ սփռելով, եւ այս հարապիտութեամբ պաշտօնարանը կործանել, որպէս զի իրենք վարչութիւնը ձեռք անցընեն:

Պրագիլիոյ յեղափոխութիւնը հետզհետէ նկարագիր կ'առնու: Նոր պաշտօնական հրատարակութեան մը համիմատ յեղափոխական կառավարութիւնը կայսերական ընտանեաց եւ ուրիշ քանի մը պաշտօնատեանք վրայ աքտորց դրած է. նոյնպէս Կայսեր համար ղողջուած եկամուտը ըտլրովին կտրած է:

Մեծ պետութիւնք դեռ չեն ծանցած Պրագիլիոյ այս նոր վիճակը, եւ կ'երեսայ թէ առ այժմ՝ ծանշալիք չունին, որովհետեւ տէրութեան յարաբերութիւնները դեռ ի կարգի չեն, եւ ասոր նշանակ

է որ քանի մը պետութիւնք իրենց մարտանաւերն հոն յղած են:

Ռումանիոյ ներքին յարաբերութիւնները քանի մը տարի է վեր կարծես թէ խախտած են: Խորհրդանոցաց մէջ իր եւ ի կողմակցութիւնն միծամասնութիւն չունի. եւ այս պատճառաւ պաշտօնարան մ'ալ տեւական չի կրնար մնալ: Մանու գորավարին կազմած պաշտօնարանը տեսնենք թէ իրձափ ատեն կեանք պիտի ունենայ:

ՔՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻԻՆ

ՔՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԳՐԱԿԱՆ — Ազաթանգիտ առ Գէորգայ տարի եւ պիտկապոյ. 1: — Ջննդ Գլակ եւ Մոկուս Խոնմիացի. 4: ՊԱՏՄԱԿԱՆ — Լեհաստանի ազգայնոց անցեալէ. 5: ՌԻԶԻԿՐՈՒԹԻՆ — Իմ ուղեւորութիւնս ի Կաւկաս եւ ի Հայս. 10: ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՆ — Յակոբ Փաշա Գազգեան. 12: (Պատմութեւ):

ՔՐՈՎԱԿՐՈՒԹԻՆ — Եկեղեցին Հայոց ի Լիվոնոյ. 14: — Ազգային ձեռագիրք ի Կերս. 19: ՔԱՆԱՏԵՐԻԿԱՆ — Վերջին օր տարւոյ. 22: — Առեղծուածք. 22:

ՔՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԳԵՂԱՐՈՒԹԵԱԿԱՆ — Գեղարուեստն ի Կոստանդնուպոլս. 23:

ԱՌԻԿՏՐԱԿԱՆ — Կոստանդնուպոլսոյ արտածութիւն ընդհանրապէս. 24: — Վաճառականութիւն Անգղիոյ ընդ Տաճկաստանի. 25:

ԱՌԻԿՏՐԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱՆԻԿ — Վաճառականութիւն Ռուսիոյ Պարսկաստանի հետ. 25: — Փերզականութեան եւ կտաւաճածութեան մեծավաճառ ի Ռուսաստան. 25: — Անշանագործութիւն ի Ռուսաստան. 26: — Ռուսաստանի ծխախոտի արտոյայն. 26: — Ռուսական քովե. 26: — Կազի գործարանք Ռուսաստանի. 26: — Ռուսիոյ վարդիւղ. 26: — Մարգարէտ Սէլտն. 26: — Նորգութիւն մը թղթատրութեան. 26: — Ռուսաստանի շահեքը արուեստներն. 26:

ՔՐՈՎԱՆԴԱԿԱՆ

ԹԱՓԱՐԱՆԿԱՆ խորհրդ. 27:

ՔՐՈՎԱՆԴԱԿԱՆ

ՆՐՈՒԹԻՆ — Եկեղեցական Նորագիտոց. 29: — Նորագիտական միջոցաւ. 30:

ՏԵՆՏԱՆԿԱՆ — Աշխարհի հնձոց ժամանակը. 30: ՄԱՆՐԱՆԻԿ — Գեղարուեստ. 30: — Թանաքաքոյս. 31:

ՔՐՈՎԱՆԴԱՆ ԽՈՐՀՐԴ. 31:

ՔՐՈՎԱՆԴԱԿԱՆ ՏԵՆՏԱՆԻԿԱՆ

ԿՐԱՆՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՏՄԱՆՈՒՄԱՆՈՒ ԽՈՐՀՐԴ
Հ. ՌԱՓԱՅԷԼ Կ. ՊԱՐՈՆՅ

ՎԻԵՆՆԱ. ՄԻԻԲԱՐԵՆՆ ԵՊԱՐԱՆ